

INLEIDING TOT DE STUDIEDAG

Frank Redant

CLO Departement Zeevisserij, Afdeling Biologie & Aquacultuur
Ankerstraat 1, B-8400 Oostende, België

Een sector onder druk

De omstandigheden waarin het visserijbedrijf opereert, zijn de voorbije decennia ingrijpend veranderd. Was de visser pakweg vijftig jaar geleden nog vrij om te vissen waar hij wilde en hoeveel hij wilde, dan moet hij nu rekening houden met alsmaar meer en alsmaar strengere, beperkende maatregelen. Overbevissing als gevolg van het groeiend onevenwicht tussen vlootcapaciteit en vangstpotentieel, leidde tot de instelling van vangstbeperkingen, gesloten gebieden en seizoenen, en tal van technische maatregelen om de visstocks tegen verdere uitputting te beschermen. Beperkingen op het aantal visdagen, vangstquota, dagplafonds en maaswijdtereglementeringen zijn inmiddels vaste elementen geworden in de leefwereld van de visser.

Daarmee is de kous echter niet af. In de discussies over de toekomst van de zeevisserij duiken diverse nieuwe thema's op, die vroeg of laat hun stempel zullen drukken op het visserijgebeuren. Wereldwijd worden visstocks niet langer aanzien als het exclusieve eigendom van de visser, maar als gemeenschappelijk goed, waarvan de visser nog hooguit het gebruiksrecht heeft. De bezorgdheid om de impact van de visserij op het mariene milieu en de biodiversiteit neemt toe, en daarmee ook de roep om de visserij aan banden te leggen. De visserij is niet langer de enige sector die aanspraak kan maken op de kust- en zeewateren, maar moet haar territorium met een groeiend aantal andere gebruikers delen. Het Europees visserijbeleid staat op een keerpunt, met de overgang naar een beheerssysteem gebaseerd op een meersoortenbenadering en met meer inspraak voor de belanghebbenden via de Regionale Adviesraden ...

Kritisch nadenken over de toekomst

In een sector waarin competitiviteit een alsmaar belangrijker rol speelt, is anticiperen op wat komen gaat een kwestie van leven of dood. Al te vaak echter, stellen we vast dat de visserijsector de feiten achterna holt, en zodanig gefocust is op de problemen van vandaag, dat de oplossingen voor morgen uit het oog verloren worden. De stijgende brandstofprijzen, de krapper wordende vangstquota en de tijdelijke sluiting van sommige visgronden zijn lastige hinderpalen, maar er is meer nodig dan een kortetermijnoplossing voor deze problemen om de toekomst van de Vlaamse zeevisserij veilig te stellen.

Er is dringend nood aan een brede maatschappelijke discussie – zeg maar een soort Staten Generaal – met alle betrokkenen over de toekomst van de visserij. En het lijkt ons nuttig en nodig dat op deze Staten Generaal ook een aantal fundamentele maar daarom niet minder netelige of gevoelige vragen aan bod komt. Moeten we blijven

vasthouden aan het *minimum vitalis*, of moeten we kiezen voor een kleinere vloot van competitieve vaartuigen? Moeten we de eenzijdige gerichtheid van de vloot op een beperkt aantal soorten en stocks in stand houden, of moeten we, in het belang van sector, visstocks en milieu, opteren voor alternatieve exploitatievormen en visserij-technieken? Moeten we de economische binding tussen vaartuigen en kusthavens behouden, of moeten we onze schepen in staat stellen om maximaal te profiteren van de voordelen die de Europese eenheidsmarkt biedt? Heeft ons land, met zijn kleine vloot en een kustlijn van nauwelijks 65km, behoefte aan drie elkaar bekampende vismijnen, of moeten de vismijnen zich verenigen om beter te kunnen concurreren met de buurlanden? Hoe kunnen we de verhoudingen tussen visserijsector, wetenschappers en beleidsverantwoordelijken verbeteren, zodat we eindelijk kunnen komen tot een écht duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen in zee en van de visserijen die ervan moeten leven?

Rol van de studiedag

Beheren is vooruitzien, en we kunnen enkel hopen dat een dergelijke Staten Generaal uitmondt in een toekomstvisie en bijhorend strategisch plan dat op een ruim draagvlak kan rekenen, en dat vervolgens consequent en loyaal door alle betrokken partijen wordt uitgevoerd. De ontwikkeling van een realistisch en haalbaar plan is echter enkel mogelijk als alle betrokkenen degelijk geïnformeerd zijn over het toekomstig kader waarin het visserijbedrijf zal opereren, en over de maatschappelijke, politieke en wetenschappelijke stromingen die mede dit kader bepalen.

De studiedag *In het oog van de storm: de Vlaamse zeevisserij op de drempel van de 21e eeuw*, is een eerste stap in deze richting. Met in totaal 10 uiteenzettingen rond drie grote thema's, nl. Juridische en milieugebonden aspecten, Het nieuw Europees visserij-beleid, en Beheersparticipatie, visie van de sector en de Vlaamse overheid, willen de organisatoren van de studiedag bijdragen tot een beter inzicht in bovengenoemde stromingen. En tegelijk de aanzet geven tot de broodnodige discussie over hoe het met de Vlaamse zeevisserij moet in de komende decennia.